

Maarif vekâleti merkez teşkilâtı ve vazifeleri hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 22/VI/1933 - Sayı : 2434)

No.
2287

Kabul tarihi
10 - VI - 1933

BİRİNCİ MADDE — Maarif vekâleti merkez teşkilâtı aşağıda yazılı makam ve dairelerden mürekkeptir:

- A) Müsteşarlık,
- B) Maarif şûrası,
- C) Millî talim ve terbiye dairesi,
- Ç) Teftiş heyeti,
- D) Yüksek tedrisat umum müdürlüğü,
- E) Orta tedrisat umum müdürlüğü,
- F) İlk tedrisat umum müdürlüğü,
- G) Meslekî ve teknik tedrisat umum müdürlüğü,
- H) Zat işleri müdürlüğü,
- I) Müzeler müdürlüğü,
- J) Kütüphaneler müdürlüğü,
- K) Mektep müzesi müdürlüğü,
- L) Hususî kalem müdürlüğü,
- M) İnşaat dairesi,
- N) Levazım müdürlüğü,
- O) Evrak müdürlüğü.

İKİNCİ MADDE — Müsteşar, vekâlet işlerinin mesul âmir ve murakıbu olup bu işleri vekilden aldığı talimat dairesinde vekil namına yapar.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Maarif şûrası Cümhuriyet maarifinin terbiye ve tedrisata taallük eden işlerinde talim ve terbiye dairesince hazırlanacak nizamname, talimatname, program ve esaslarla şûra azası tarafından bu mevzular etrafında yapılacak teklifleri tetkik ederek bir karara bağlar. Maarif Şûrasının kararları Maarif vekilinin tasdikile katilendir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Maarif şûrası şu zatlerden terekkiüp eder:

- 1) Maarif müsteşarı,
- 2) Millî talim ve terbiye dairesi reis ve azaları,
- 3) Darülfünun emini ve darülfünunun her fakültesi ile Güzeli sanatlar akademisinin her şubesinden ve Maarif vekâletine bağlı yüksek mekteplerin muallim meclislerince seçilecek birer müderris veya muallim,
- 4) Tedrisat umum müdürleri, ve kütüphaneler, müzeler müdürleriyle mektep müzesi müdürü,
- 5) Müfettişlerce kendi aralarından seçecekleri iki müfettiş,
- 6) Maarif müdürlerinden vekâletçe seçilecek iki zat,
- 7) Her lise ile muallim mekteplerinin muallim meclislerince gösterilecek birer namzetten vekâletçe seçilecek üçer zat,
- 8) Maarif müdürlerince gösterilecek birer namzet arasından vekâletçe seçilecek iki ilk tedrisat müfettiş ve üç ilk mektep muallimi,
- 9) İhtisaslarından istifade olunmak üzere vekâletçe davet olunacak yedi zat.

Şûraya seçki ile gelen zatlar her üç senede bir seçilirler. Şûranın reisi Maarif vekilidir.

BEŞİNCİ MADDE — Maarif Şûrası üç senede bir defa toplanır. Ancak lüzumu halinde Maarif vekili Şûrayı fevkalâde toplantıya da davet edebilir.

ALTINCI MADDE — Maarif şûrasının ruznamesi vekâletçe hazırlanarak toplantıdan en az bir ay evvel azaya bildirilir.

YEDİNCİ MADDE — Millî talim ve terbiye dairesi ile vekâlet umum müdürlükleri şube müdürlüklerine ayrılırlar. Şube müdürlerinin emirleri altında yazı, hesap ve dosya işleriyle meşgul olan kalemler bulunur.

SEKİZİNCİ MADDE — Umum müdürler ve müdürler başlarında buldukları dairelerin bütün işlerini idare, murakabe, tanzim ve ıslâh vazifesile mükellef olup bu vazifelerinden dolayı mesuldürler.

Dairelerini alâkadar eden kanun teklif ve tefsirlerini ihzar ederler.

DOKUZUNCU MADDE — Millî talim ve terbiye heyeti bir reis ve dokuz azadan müteşekkildir. Heyet vekâletini mî müşavere heyeti sıfatını haiz olup vazifesi şunlardır:

A) Vekâletin alâkadar dairelerince hazırlanacak kanun lâyhahaları ile nizamname ve talimatnameleri tetkik etmek ve icap edenlerini bizzat hazırlamak ve bunlardan tedris ve terbiyeye taallük edip vekâletçe lüzum görülenlerini Maarif şûrasına vermek,

B) Her derecede umumî ve meslekî mekteplerin tedrisat programlarını hazırlayarak Maarif şûrasının tetkikine vermek,

C) Mekteplerde okutulmak üzere yazılan kitapları tetkik ederek kabul edilip edilmemesi hakkında reyini söylemek,

Ç) Halkı Cümhuriyet esaslarına göre hazırlayacak ve bütün Maarif müesseselerinde millî terbiyeyi kuvvetlendirecek tedbirleri düşünmek ve vekâlet makamına tekliflerde bulunmaktır. Heyet reisinin vazifesi heyetin içtimalarına riyaset etmek, tetkike muhtaç meseleleri azaya ve diğer münasip görülecek zatlere tevzi etmek, telif, tercüme, neşriyat, istatistik ve muamelâta ait işleri tanzim ve murakabe eylemektir. Heyete neşriyat, istatistik işleri ve idare muameleleriyle meşgul birer şube, lüzumu kadar mütercim ve bir kütüpane merbuttur.

ONUNCU MADDE — Teftiş heyeti, müfettiş sıfat ve salâhiyetini haiz bir reis ve lüzumu kadar müfettişten teşekkül eder. Reisin vazifesi teftiş ve tahkik işlerine ait talimat ve emirleri ihzar, müfettişlerin çalışma tarzlarını tayin, teftiş faaliyetlerini takip, teftiş raporlarını tetkik ve tahlil ve neticelerini vekâlet makamına bildirmektir.

ON BİRİNCİ MADDE — Yüksek tedrisat umum müdürlüğü, darülfünuna, vekâlete merbut yüksek ilim müesseselerine, cenebi memleketlerde tahsilde bulunan Türk talebesine müteallik işlerle meşgul olup iki şubeye ayrılır.

ON İKİNCİ MADDE — Orta tedrisat umum müdürlüğü, resmî ve hususî liseler, orta mekteplerle muallim mekteplerinin idare işlerini, tedrisî ve terbiyevî faaliyetlerini idare, tanzim ve ıslah vazifesile mükellef olup üç şubeye ayrılmıştır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — İlk tedrisat umum müdürlüğü, resmî ve hususî ilk mektepler ve yatı mektepleri, ilk derecede hususî dershaneler, millet mektepleri, muallimlerin ve talibenin tedavi edildikleri vekâlete merbut sıhhî müesseseler işleri-

ni ve halk terbiyesi etrafındaki mesaiyi idare ile mükellef olup üç şubeden mürekkeptir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Meslekî ve teknik tedrisat umum müdürlüğü, vekâletle merbut meslekî ve teknik tahsil müesseselerine ait muamelâtı yapar. Umum müdürün bu işlerde kendisine yardım edecek bir muavini vardır.

ON BEŞİNCİ MADDE — Zat işleri müdürlüğü, vekâletin memur ve muallimlerine ait bütün zatî işleri görür.

ON ALTINCI MADDE — Müzeler müdürlüğü, tarihî ve bedîî kıymeti haiz eserlere mahsus müzelerin idare, tesis ve idameleri, tarihî âbidelerin muhafaza ve tamiri işleriyle iştigal, arkeolojik hafriyat için vaki müracaatları tetkik ve hafriyata nezaret eder.

ON YEDİNCİ MADDE — Kütüphaneler müdürlüğü, memlekette mevcut bütün kütüphanelerin intizam dairesinde işlemeleri, bunlardaki kitapların muhafazası ve halka müfit olmaları esbabını temin, bu müesseselerin zenginleşmesi ve ilerlemesi hususunda icap eden tedbirleri ittihaz eder.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Mektep müzesi müdürlüğü ders vasıtaları âlemindeki yenilikleri takip ve bunlardan yapılması mümkün olanlarının yapılmasını temin ve mekteplere tamim eder ve satın alınan ders vasıtalarını mekteplere gönderir.

ON DOKUZUNCU MADDE — Hususî kalem müdürlüğü, doğrudan doğruya vekâlet makamını alâkadar eden muhabere ve muameleleri idare ile mükelleftir. Bu işler için emri altında bir kalem teşkilâtı vardır.

YIRMİNCİ MADDE — İnşaat dairesi, vekâletin inşa, tevzi, tadil veya tamirine lüzum göstereceği mektep ve sair binaların ve tesisatının plân ve keşiflerini tanzim, onların ihale, kontrol ve tesellüm ve sair muamelelerini takip ve intaç eder.

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Levazım müdürlüğü, vekâlet merkez dairelerine ait masraf hesaplarını tutar, dairelerin ihtiyaçlarını temin, müstahdemlerin intizam ve inzibat dairesinde çalışmalarına nezaret, vekâlet binasının temizlik ve tertip hususlarına dikkat, demirbaş eşyanın muhafazası için muktazi tedbirleri ittihaz ve vekâlet makamından alacağı emir dairesinde levazıma müteallik işleri idare eder.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Evrak müdürlüğü, vekâletin mahrem ve zata mahsus işaretini taşıyanlar müstesna, gelen ve giden evrakın, istidaların kayıt ve havalelerini icra, dairelere havale edilen veya doğrudan doğruya gelen evrakın muamelelerini takip eder. Müracaat sahiplerine işlerinin neticeleri hakkında malûmat verir.

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair 1452 numaralı kanuna merbut iki numaralı cetvelin Maarif vekâleti merkez memurlarına ait bulunan kısmı yerine bu kanuna merbut (A) işaretli teşkilât kadrosu konulmuştur.

İntihap ve tayin usulleri

YIRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Müsteşar, millî talim ve terbiye heyeti reisi, teftiş heyeti reisi, 1452 numaralı kanundaki (A) serisine dahil maarif memurları arasından vekâletin inhası üzerine müşterek kararname ve Reisiümhurun tasdikile tayin olunurlar.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Talim ve terbiye azaları ve umum müdürler 1452 numaralı kanunun 6 ncı ve daha yüksek derecedeki maarif memurları arasından vekâletin inhası üzerine müsterek kararname ve Reisiümhurun tasdikile tayin olunurlar.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Müfettişlerin tayininde aranacak vasıflar şunlardır:

1) Yaşı otuzdan aşağı olmamak,
2) Darülfünun şubelerinden birinden veya yüksek bir mektepten mezun bulunmak.

3) 1452 numaralı kanunun terfi hakkındaki hükümleri mahfuz kalmak şartile en az beş sene liselerde, muallim mekteplerinde veya yüksek mekteplerde muallimlik etmiş bulunmak,

4) İlim veya maarif işlerinin bir kolunda mütehassıs olmak.
Müfettişler vekâletin inhası üzerine Reisiümhurun tasdikile tayin edilirler.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Müdürler ve şube müdürleri en az üç sene müddetle ilk tedarisat müfettişliği, maarif müdürlüğü ve orta derecedeki bir mektebin muallimliğini yapmış olmak şartile onuncu ve daha yukarıdaki derecelerde bulunan maarif memurlarından seçilirler.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Maarif şûrasının ve millî talim ve terbiye heyetile teftiş heyetinin vazifeleri ve çalışma tarzları bir nizamname ile tayin olunur.

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Vekâlette müsteşarın reisliği altında teftiş heyeti reisi, umum müdürler ve zat işleri müdüründen mürekkep bir müdürler encümeni vardır. Bu encümen vekâlet makamından havale edilen idarî meseleleri tetkik eder ve kararlara bağlar, yüksek, orta, meslekî ve teknik tedarisat dairelerine merbut, müdür, muallim ve memurların tayin muameleleriyle meşgul olur.

OTUZUNCU MADDE — Maarif teşkilâtına dair 22 mart 1926 tarih ve 789 numaralı kanunun ve diğer kanunların bu kanuna uymayan hükümleri kaldırılmıştır.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun hükmü 1 haziran 1933 tarihinden başlar.

OTUZ İKİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

17 haziran 1933

A - CETVELİ

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş
2	Müsteşar	1	125
<i>Millî talim ve terbiye dairesi</i>			
2	Reis	1	125
4	Aza	9	90
7	Neşriyat müdürü	1	55
7	Muamelât müdürü	1	55
7	İstatistik müdürü	1	55
8	Şube müdür muavini	1	45
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
11	İkinci » »	1	30
11	Kütüphane memuru	1	30
14	Tetkik memuru	1	20
14	Evrak ve dosya memuru	1	20
14	Harita ve grafik memuru	1	20
15	Evrak ve dosya memuru	1	17,5
15	Kâtip	3	17,5
17	Kâtip	2	14
<i>Teftiş heyeti</i>			
3	Reis	1	100
4	Başmüfettiş	7	90
5	Birinci sınıf müfettiş	4	80
6	ikinci » »	8	70
7	Üçüncü » »	7	55
8	Şube müdür muavini	1	45
14	Evrak ve dosya memuru	1	20
15	Kâtip	2	17,5
<i>Yüksek tedrisat U. M.</i>			
4	Umum müdür	1	90
7	Şube müdürü	2	55
9	Şube müdür muavini	1	40
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
14	Evrak ve dosya memuru	1	20
15	Kâtip	2	17,5

[1] Bunlardan ikisi ecnebi memlekelerde talebe müfettişidir.

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş
<i>Orta tedrisat U. M.</i>			
4	Umum müdür	1	90
7	Şube müdürü	3	55
8	» » muavini	1	45
9	» » »	2	40
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
11	İkinci » »	2	30
12	Tetkik memuru	2	25
14	Evrak ve dosya memuru	2	20
15	Kâtip	3	17,5
17	Kâtip	2	14

İlk tedrisat U. M.

4	Umum müdür	1	90
7	Şube müdürü	3	55
8	Şube müdür muavini	1	45
9	» » »	1	40
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
11	İkinci » »	1	30
12	Tetkik memuru	1	25
14	» »	3	20
14	Evrak ve dosya memuru	2	20
15	Kâtip	4	17,5

Meslekî ve teknik tedrisat U. M.

4	Umum müdür	1	90
7	Müdür muavini	1	55
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
14	Evrak ve dosya memuru	1	20
15	Kâtip	1	17,5

Zat işleri dairesi müdürlüğü

6	Müdür	1	70
8	Şube müdür muavini	1	45
9	» » »	1	40
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
11	İkinci » »	1	30
11	Komisyon kâtibi	1	30
12	Tetkik memuru	3	25
14	Evrak ve dosya memuru	2	20

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maas
15	Kâtip	3	17,5
17	»	3	14
<i>Müzeler müdürlüğü</i>			
6	Müdür	1	70
8	Arkeolok	1	45
11	İkinci sınıf mümeyyiz	1	30
14	Evrak ve dosya memuru	1	20
15	Kâtip	2	17,5
<i>Kütüphaneler müdürlüğü</i>			
6	Müdür	1	70
11	Mümeyyiz	1	30
15	Kâtip	1	17,5
<i>Mektep müzesi müdürlüğü</i>			
6	Müdür	1	70
14	Tasnif memuru	2	20
<i>Hususî kalem müdürlüğü</i>			
7	Müdür	1	55
10	Şifre memuru	1	35
11	Evrak ve dosya memuru	1	30
15	Kâtip	1	17,5
<i>İnşaat dairesi</i>			
14	Muamelât memuru	1	20
17	Kâtip	1	14
<i>Levazım müdürlüğü</i>			
7	Müdür [1]	1	55
12	Mubayaa ve takip memuru	1	25
12	Hesap memuru ve mutemet	1	25
15	Kâtip	1	17,5
17	Evrak mahzeni memuru	1	14
<i>Evrak müdürlüğü</i>			
9	Müdür	1	40
14	Evrak mahzeni memuru	1	20

[1] Ayniyat muhasipliği vazifesini de görecektir.

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş
14	Muamelât ve takip memuru	1	20
15	Kayıt memuru	1	17,5

Maarif daireleri

11	İkinci sınıf mümeyyiz	2	30
12	Başkâtip	15	25
14	Kâtip	28	20
17	Kâtip	19	14
12	Debboy memuru	1	25
14	Levazım memuru	1	20
17	Sevk memuru	1	14
19	Levazım kâtibi	1	10

Cümhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 16 - VI - 1933 ve 1/611
Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reislğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası : 17 - VI - 1933 ve 4/635
Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları : Cilt Sayfa
14 54
16 79,143:146